

Suurpeto- tai villisikakolari

Jos joudut kolariin suurpedon tai villisian kanssa, älä nouse ajoneuvosta, vaan ilmoita kolarista hätäkeskukseen ja noudata annettuja ohjeita. Vahingoittunut eläin, varsinkin karhu ja villisika, on aina vaarallinen. Myös haavoitettu eläin voi käyttäytyä samalla tavoin arvaamattomasti. Jos joudut poistumaan onnettomuuspaikalta, merkitse paikka selvästi, mikäli se on turvallisuuden kannalta mahdollista. Näin asiaa selvittämään tuleva suurriistavirka-apu- eli SRVA-henkilöstö löytää paikan mahdollisimman nopeasti. Havainnoi eläinlaji, koko, määrä ja pakosuunta. Pyri seuraamaan katseella ajoneuvosta eläintä ja sen käyttäytymistä.

- älä poistu ajoneuvosta
- soita 112
- ilmoita mahdolliset henkilövahingot
- toimi hätäkeskuksen antamien ohjeiden mukaan
- jos joudut poistumaan ennen viranomaisten tuloa, merkitse paikka selvästi, että tilannetta selvittämään tulevat SRVA-henkilöt löytävät tapahtumapaikan

Susi

Susi karttaa ihmistä. Kannan levittäytyessä uusille reviireille yleistyvät myös kohtaamiset ihmisen kanssa. Suden ja ihmisen kohtaamisten lisääntymisestä huolimatta susi ei ole hyökännyt ihmisen kimppuun Suomessa tiettävästi 1800- ja 1900-luvun taitteen jälkeen. Suurempi todennäköisyys on joutua koiran hyökkäyksen kohteeksi kuin suden. Jos havaitset mahdollisen suden, kiinnitä huomiota eläimen häntään. Susi ei kannata häntäänsä selän päällä, vaan se on **suorana** takaviistoon tai jalkojen välissä. Suden korvat ovat suhteellisen lyhyet ja etäällä toisistaan.

Ahma ja ilves

Yleensä ahmasta ja ilveksestä ei ole vaaraa ihmiselle. Terveen ahman tai ilveksen ei tiedetä hyökänneen Suomessa ihmisen kimppuun.

Lisätietoja suurpedoista

www.suurpedot.fi
www.riista.fi/riistaweb

Karhun päivämakuupaikka

Ilmoittaminen suurpetokontaktista

Ilmoita työnantajallesi tai lähimmälle esimiehellesi, jos kohtaat työmaallasi uhkaavasti käyttäytyvän suurpedon tai pedon, josta voi olla vaaraa työmaalla työskenteleeseen, taikka havaitset merkkejä suurpedon läsnäolosta työmaalla. Asiasta on hyvä tiedottaa myös muille alueella työskenteleville ja siellä vieraileville henkilöille.

Suurpetohavainnot on hyvä ilmoittaa myös riistanhoitoyhdistyksen petoyhdyshenkilölle. Heidän yhteystietonsa ovat netissä: www.riista.fi/riistaweb

Tämä ohje on laadittu hälventämään suurpetojen aiheuttamaa pelkoa ja antamaan ohjeita käyttäytymiseen konfliktitilanteissa. Ohje on suunnattu ensi sijassa luonnossa työskenteleville ja heidän työnantajilleen. Työturvallisuuslain mukaan työnantajan on tunnustettava työstä, työajoista, työtilasta, muusta työympäristöstä ja työolosuhteista aiheutuvat haitta- ja vaaratekijät sekä toimittava joko niiden poistamiseksi tai vaikutusten vähentämiseksi.

Tämän ohjeen suunnittelussa ovat olleet mukana Koneyrittäjien liitto ry, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Meto - Metsäalan Asiantuntijat ry, Puu- ja erityisalojen liitto ry, Suomen riistakeskus ja Yksityismetsätalouden Työnantajat ry. Ohjeen tekoa on tukenut Metsämies-ten Säätiö. Ohjeen kuvat: Yrjö Eronen

Suurpedot työmaalla
TOIMINTAOHJEET

Johdanto

Suomen suurpedot karhu, susi, ilves ja ahma ovat levittäytyneet lähes kaikkialle Suomeen. Suurpedot herättävät ihmisissä pelkoa ja huolta oman terveyden tai omaisuuden puolesta. Yleisintä pelko on petojen uusilla levittäytymisalueilla, joilla ei ole totuttu suurpetojen läheisyyteen tai petovahinkoihin.

Yleensä suurpedot karttavat ihmisen kohtaamista. Ahman, ilveksen ja suden ei ole todettu hyökänneen Suomessa ihmisen kimppuun 1900- tai 2000-luvuilla. Karhun hyökkäyksiä tiedetään viime vuosilta muutama. Pennullinen emokarhu raatelee lenkkeilijän Kaakkois-Suomessa ja aikuinen karhu hyökkäsi Pohjois-Karjalassa lenkkeilijän kimppuun. Molemmissa tapauksissa karhu tuli yllätetyksi. Pohjois-Karjalan tilanteessa ei saatu varmuutta siitä, oliko karhulla pennut. Tiettävästi muut karhun hyökkäykset ihmisen kimppuun ovat tapahtuneet koiran koulutus- tai metsästystilanteissa, joissa karhua on häiritty tai haavoitettu.

Riski joutua työmaalla suurpedon hyökkäyksen kohteeksi on erittäin pieni, mutta mahdollinen. Suurpedon vaarattomuudesta ei voi mennä takuuseen.

Yleistä

Suomen suurpedoista yleensä susi, ilves ja ahma ovat terveinä ihmiselle vaarattomia. Suurpedoista todennäköisimmin voi vaaratilanteen aiheuttaa karhu. Mahdollisia vaaratilanteita:

- karhu tulee yllätetyksi
- emä suojelee pentujaan
- karhu vahtii tappamaansa haaskaeläintä tai
- karhua häiritään sen ollessa pesässä
- kiima-aikaan uroskarhu voi käyttäytyä hyökkäävästi

Sairas tai loukkaantunut suurpeto voi käyttäytyä arvaamattomasti.

Yleensä eläimet eivät pelkää koneen ääntä. Siksi koneella maastossa työskentelevä voi havaita suurpetoja muita liikkujia useammin.

Liikkuessasi luonnossa pidä ääntä esimerkiksi puhelemalla. Suurpeto väistää ihmistä, kun kuulee tämän aiheuttaman äänen, mutta eläin voi uteliaisuuttaan varmistaa kulkijan tuulen alapuolelta.

Karhuemo ja pennut

Karhu voi nähdä ihmisen vaaraksi pennuilleen. Yleensä naaras tekee valehyökkäyksiä häätääkseen vaaran aiheuttajan pois. Jos kohtaamasi karhu nousee takajaloilleen, huitoo ja karjuu, se on merkki jonkin kohteen suojelusta. Poistu tällöin tulosuuntaasi rauhallisesti puhelemalla hiljaa. Älä huuda tai juokse.

Jos havaitset karhun pennun, on emokin todennäköisesti lähellä. Poistu tällöin tulosuuntaasi rauhallisesti kävellen ja puhellen.

Karhun pentu on syksyllä suomenpystykorvan kokoinen ja painaa 20 – 25 kg. Karhunpentu on emonsa mukana yli vuoden ikäiseksi ja emo voi vielä imettää sitä.

Karhun tappama saaliseläin

Jos törmäät karhun tappaman eläimen raatoon eli haaskaan, karhukaan ei välttämättä ole kaukana. Poistu tällöin tulosuuntaasi rauhallisesti. Yleensä karhu lepää ja seuraa haaskaansa tuulen alapuolella muutaman sadan metrin päässä. Karhu ei pidä omanaan marjapaikkoja tai ihmisen tekemiä haaskoja, vaan väistää ihmistä ja hyödyntää paikkoja sulassa sovussa ihmisen kanssa.

Karhun pesä

Karhu vetäytyy talvipesään syys-marraskuulla. Jos havaitset lumessa karhun hengitysreian, älä häiritse talviunillaan olevaa karhua.

Karhu voi joutua väistymään talvipesästään, jos pesä sijaitsee hakuutyömaalla. Tällöin karhu etsii itselleen uuden pesäpaikan. Jos huomaat karhun tai hylätyn talvipesän leimikolla, älä nouse koneesta tutkimaan sitä lähemmin. Karhu ei pelkää koneen aiheuttamaa ääntä ja siirtyy muualle tai palaa pesälle häiriön poistuttua. Jos nousee koneesta, karhu voi pitää sinua häiriön aiheuttajana ja hyökätä kohti.

Karhun kiima

Karhun kiima-aika on kesäkuun alkupuoli. Kiima-aikaan uroskarhujen välille voi syntyä taisteluja naaraista. Kiima-aikaan uroskarhut liikkuvat laajalla alueella etsiessään lisääntymishaluisia naaraista ja voivat olla arvaamattomia, nälkäisiä tai yhteenotoissa loukkaantuneita. Kiima-ajan jälkeen urokset sievät toisiaan ja voivat liikkua yhdessä.

Jos karhu kuitenkin käy kiinni

Heittäydy mahallesi maahan, suojaa käsilläsi päätäsi ja niskaa-si, ole liikkumatta eli tekeydy valekuolleeeksi. Pakoon juoksu ei kannata, karhu on aina sinua nopeampi.